

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ &
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ E-MAIL

Λάρισα, 13-06-2018
Αρ. Πρωτ.: 8182

Προς: όπως Π.Δ.

 : Καλλισθένους 27 & Θεοφράστου
Τ.Κ. 41335
Πληροφορίες: Δ. Σταυρίδης, Α. Λιακατάς
 : 2413 511119, 2413 511157
 : 2413 511199
 : d.stavridis@thessaly.gov.gr,
a.liakatas@thessaly.gov.gr

**1^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (ΠΕ) ΛΑΡΙΣΑΣ**

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Λάρισας σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Βόλου ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς της Π.Ε. Λάρισας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας.

1. Στόχοι

1.1. Η ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για την αποτελεσματική φυτοπροστασία στον πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.

1.2. Η έγκαιρη ενημέρωση που αφορά τη χρονική περίοδο από την εμφάνιση των πρώτων χτενιών μέχρι την έναρξη της ανθοφορίας και την οργάνωση αποτελεσματικής αυτοάμυνας κάθε βαμβακοφυτείας για όλη την καλλιεργητική περίοδο.

1.3. Η τακτική παρακολούθηση κάθε βαμβακοχώραφου και σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα, να εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στο σωστό χρόνο, όπως παρακάτω περιγράφονται κατά περίπτωση.

2. Διαπιστώσεις

Η σπορά των βαμβακοκαλλιεργειών στην Π.Ε. Λάρισας πραγματοποιήθηκε περί τα μέσα Απριλίου υπό ιδανικές εδαφικές και καιρικές συνθήκες, οι οποίες συντέλεσαν στο καλό και χωρίς κενά φύτευμα των βαμβακοκαλλιεργειών. Οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν μέχρι σήμερα, βοήθησαν στην ομαλή και καλή ανάπτυξη των νεαρών βαμβακοφύτων, χωρίς να υπάρχουν προς το παρόν συμπτώματα οψίμισης της παραγωγής. Συνεπώς, η βαμβακοκαλλιέργεια στην Π.Ε. Λάρισας ξεκίνησε με τις ιδανικότερες προϋποθέσεις και μέριμνα όλων των εμπλεκόμενων (παραγωγών, γεωπόνων εμπόρων γεωργικών εφοδίων, Δήμων και Δ.Α.Ο.Κ.) θα πρέπει να είναι η σωστή και στοχευμένη φυτοπροστασία των βαμβακοφυτειών, χωρίς άστοχες και άκαιρες επεμβάσεις και σύμφωνα με τις οδηγίες της Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας του ΥΠ.Α.Α.Τ. που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα:

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Georgika_Farmaka/olokl_fitoprostasia/Vamvaki-Odigies.pdf

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Η Υπηρεσία μας συστήνει στους βαμβακοπαραγωγούς να εφαρμόζουν ορθολογική αζωτούχο λίπανση και άρδευση (ποσότητα νερού και αριθμός αρδεύσεων) και να εφαρμόζουν καλλιεργητικά μέτρα που αποσκοπούν στην πρωίμιση της παραγωγής. Έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι υπερβολικές αζωτούχες λιπάνσεις και αρδεύσεις έχουν ως συνέπεια την υπερβολική βλάστηση των φυτών, οψίμιση της παραγωγής και κυρίως τη δημιουργία υδαρών φυτικών ιστών οι οποίοι προσελκύουν τους επιβλαβείς οργανισμούς.

Ειδικότερα, οι εχθροί που απασχολούν τους βαμβακοκαλλιεργητές τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι:

ΑΦΙΔΕΣ: Η υπηρεσία μας ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς ότι πολλές φορές στα πρώτα στάδια ανάπτυξης των φυτών αναπτύσσονται υψηλοί πληθυσμοί αφίδων (μελίγκρων) που απομυζούν τις θρεπτικές ουσίες από τα φύλλα και τους τρυφερούς βλαστούς, προκαλούν κατσάρωμα των φύλλων (σε προχωρημένα στάδια τα φύλλα κιτρινίζουν) και αναστέλλουν την ομαλή ανάπτυξή τους. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των φύλλων που έχουν προσβληθεί από αφίδες είναι το γυάλισμα που προκαλείται από τις μελιτώδεις ουσίες που εκκρίνουν οι αφίδες. Κατώτερο όριο επέμβασης είναι η ύπαρξη είκοσι πέντε (25) ατόμων κατά μέσο όρο ανά φύλλο σε δείγμα 100 φύλλων. Οι βαμβακοπαραγωγοί θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι αφίδες έχουν πολλούς φυσικούς εχθρούς (ωφέλιμα) οι οποίοι συνήθως ελέγχουν τους πληθυσμούς τους και

τους κρατούν κάτω από τα επίπεδα οικονομικής ζημίας. Επιπρόσθετα, η βαθμιαία αύξηση της θερμοκρασίας το καλοκαίρι αναστέλλει και εξαλείφει τη δραστηριοποίησή τους.

ΘΡΙΠΕΣ: Στα πρώτα στάδια ανάπτυξης των φυτών δραστηριοποιούνται και οι θρίπες οι οποίοι απομυζούν τους χυμούς από τα βαμβακόφυτα, προκαλώντας έναν αργυρό αποχρωματισμό των φύλλων, τα οποία κατσαρώνουν, σχίζονται και πολλές φορές νεκρώνονται. Η χημική επέμβαση για τον θρίπα δικαιολογείται μόνο στις περιπτώσεις που η παρατεταμένη προσβολή καταστρέφει τους ακραίους οφθαλμούς του βαμβακόφυτου. Η βαθμιαία αύξηση της θερμοκρασίας το καλοκαίρι αναστέλλει και εξαλείφει την δραστηριοποίησή του θρίπα, όπως ακριβώς συμβαίνει και στην περίπτωση των αφίδων.

ΛΥΓΚΟΣ: Η υπηρεσία μας συνιστά στους παραγωγούς να ελέγχουν τις καλλιέργειές τους σε εβδομαδιαία βάση για τυχόν προσβολές από λύγκο που προσβάλλει τα νεαρά χτένια, τα οποία φέρουν μικρά μαύρα στίγματα, συρρικνώνονται, καφετιάζουν και τελικά πέφτουν, ενώ τα μεγάλα προσβεβλημένα χτένια δίνουν λουλούδια που δύσκολα γονιμοποιούνται. Επίσης, ο λύγκος τρέφεται και καταστρέφει τους ακραίους οφθαλμούς των βαμβακοφύτων, δημιουργώντας θαμνώδη φυτά και ευνοώντας τη βλαστική ανάπτυξη που οδηγεί σε οψίμιση και μείωση της παραγωγής. Ο έλεγχος συνιστάται να είναι πιο συχνός στα αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με καλλιέργειες μηδικής, καθώς η πιθανότητα μετανάστευσης του λύγκου από τη συγκομιζόμενη μηδική προς το βαμβάκι είναι πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με άλλες καλλιέργειες. Το κατώτερο όριο επέμβασης για τον λύγκο είναι τα 5 άτομα ανά 100 φυτά κατά μέσο όρο.

Επισημαίνεται στους βαμβακοκαλλιεργητές ότι στα αρχικά στάδια, οι εντομολογικές προσβολές είναι συνήθως τοπικές και περιορισμένης έκτασης, με συνέπεια ακόμη και στο ίδιο βαμβακοχώραφο το ποσοστό προσβολής από κάποιο εχθρό μπορεί να διαφέρει σημαντικά από σημείο σε σημείο, γι' αυτό και η ανάγκη για χημική επέμβαση πρέπει να εκτιμάται προσεκτικά σε επίπεδο κάθε χωραφιού. Γι' αυτόν τον λόγο και επειδή πολλοί παραγωγοί καταφεύγουν από νωρίς σε χημικές επεμβάσεις για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων εχθρών του βαμβακιού, η υπηρεσία μας συστήνει να μην προβαίνουν σε βεβιασμένες επεμβάσεις με χημικά σκευάσματα, αφενός μεν διότι τα προσβεβλημένα φυτά αναλαμβάνουν από την προσβολή, αφετέρου δε η εφαρμογή εντομοκτόνων μπορεί να προκαλέσει δευτερογενείς εξάρσεις τετράνυχου, αφίδων ή άλλων εχθρών, εξαιτίας της θανάτωσης των ωφέλιμων εντόμων που εγκαθίστανται αυτή την εποχή στις καλλιέργειες. Είναι επιτακτική η ανάγκη να προστατευθούν

τα ωφέλιμα έντομα προκειμένου να αναπτυχθούν και να προστατέψουν τις βαμβακοκαλλιέργειες στις επόμενες και πιο καταστρεπτικές γενεές.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΙ ΡΟΔΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Η Υπηρεσία μας ενημερώνει τους παραγωγούς που έχουν τοποθετήσει φερομονικές παγίδες στα χωράφια τους για την παρακολούθηση του πράσινου και ροδίνου σκουληκιού, ότι οι συλλήψεις ενήλικων (πεταλούδων) στις φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή χημικής επέμβασης. Οι φερομονικές παγίδες βοηθούν στον προσδιορισμό της ακριβής περιόδου αλλαγής των γενεών του πράσινου και του ροδίνου σκουληκιού, και σε συνδυασμό με τον επιτόπιο έλεγχο συμβάλλουν στον προσδιορισμό της καταλληλότερης χρονικής στιγμής για επέμβαση. Σε καμία περίπτωση οι φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν μέσο εκτίμησης του ύψους της προσβολής, αλλά είναι σημαντικό εργαλείο εκτίμησης του κινδύνου. Η σοβαρότητα της προσβολής είναι συνάρτηση: 1) του αριθμού και της ηλικίας των ζωντανών προνυμφών (σκουληκιών) που διαπιστώνονται από τις επιτόπιες επισκέψεις στους αγρούς και 2) του σταδίου ανάπτυξης της καλλιέργειας. Ουσιαστικό κριτήριο για την απόφαση λήψης ή όχι μέτρων αντιμετώπισης είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων δειγματοληψιών στα όργανα των φυτών (χτένια, άνθη, καρύδια).

Η υπηρεσία μας παρακαλεί τους συναδέλφους Γεωπόνους (Καταστήματα Γεωργικών Εφοδίων, Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής κ.α.) που πιθανόν εντοπίσουν σημαντική εντομολογική προσβολή ή οποιοδήποτε άλλο ανησυχητικό σύμπτωμα σε βαμβακοκαλλιέργειες, να επικοινωνήσουν άμεσα με την υπηρεσία μας, έτσι ώστε σε συνεργασία μαζί τους, να εκδοθεί προειδοποίηση για την ευρύτερη περιοχή (τηλ.: 2413 511119, 2413 511157).

4. Εφαρμογή ψεκασμών με Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα

Η Υπηρεσία μας ενημερώνει ότι οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνο υπεύθυνοι, για την τελική απόφαση εφαρμογής χημικών σκευασμάτων, του είδους των σκευασμάτων που θα επιλέξουν, καθώς και του τρόπου και χρόνου χρησιμοποίησης αυτών, τα οποία συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των παρασκευαστών οίκων για την αναλογία χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την συνδυαστικότητά τους, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής, καθώς και για τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης. Τα αγροχημικά πρέπει να

χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα. Σύμφωνα με τα άρθρα 9§3 και 10§3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Ακόμη, πρέπει να αποφεύγονται οι ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ενώ όπου κρίνεται αναγκαίο, οι ψεκασμοί πρέπει να γίνονται την ώρα που δεν δραστηριοποιούνται οι μέλισσες, δηλαδή κατά τις απογευματινές ώρες κυρίως και μετά τη δύση του ηλίου. Οι βαμβακοπαραγωγοί οφείλουν να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού. Για τον σκοπό αυτό, οι μελισσοκόμοι θα πρέπει απαραίτητως να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ/ΝΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΦΟΥΝΤΖΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ	5. ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	6. ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
3. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ	7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4. ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΘΕΣΣΓΗ